

Beantwoording aangehouden motie tijdens het VAO Wandelbeleid op 8 november 2005 en reactie Minister op passage inzake overwegen in brief van de heer Duyvendak over het Wandelbeleid (TK 29892, nr.6).

Er zijn op dit moment enkele tientallen overwegen waarbij, in ruil of in combinatie met de bouw van een tunnel, een viaduct of ander alternatief, een overwegsluiting in het geding is. Bij circa 15 van deze projecten is een overeenkomst tussen ProRail en de wegbeheerder gesloten en zijn alle daartoe noodzakelijke procedures (zoals de genoemde onttrekkingsprocedure) doorlopen. Of en hoe er specifiek overleg is geweest met belangenorganisaties over alternatieven kan ik per overweg niet aangeven. Dat dergelijk overleg heeft kunnen plaatsvinden is zeker. Daar voorziet de maatschappelijke besluitvorming binnen de gemeente en de te doorlopen onttrekkingsprocedure in. De verantwoordelijkheid voor het geven van een goede inhoud aan dit proces en de procedure is bij de wegbeheerders (de gemeenten) gelegen. Het is de verantwoordelijkheid van ProRail om de wegbeheerders goed te informeren over de (on)mogelijkheden van oplossingen in het kader van de overwegveiligheid.

ProRail hanteert geen lijst op basis waarvan de komende jaren overleg met gemeenten wordt geïnitieerd dan wel op basis waarvan overwegen worden gesloten. ProRail voert met alle wegbeheerders met overwegbelangen ad-hoc dan wel structureel overleg. Meestal gaat het daarbij niet zozeer over (on)veiligheid maar over beschikbaarheid voor het wegverkeer en wensen van de gemeenten dienaangaande. Als het in het kader van dit soort contacten tot nader overleg en eventueel een project komt, worden in samenwerking met de gemeente alle alternatieven ruimtelijk, technisch en qua kosten verkend. Dat loopt via verkenning, voorontwerp en definitief ontwerp tot en met het moment van getekende overeenkomst en doorlopen procedures en verleende vergunningen. Zo wordt een besluitvormingsproces afgerond dat intrinsiek garant staat voor proportionele maatregelen en maatwerk waarbij de effectiviteit en efficiency van de gekozen oplossing voorop staat. De gemeente is voor belangenorganisaties gedurende dit gehele traject het aanspreekpunt en is dat ook wettelijk verplicht, in het kader van de te doorlopen procedures. ProRail is dus, in het kader van afzonderlijke projecten, geen aparte overlegpartner van de belangenorganisaties.

ProRail voert wel op landelijk niveau overleg met belangenorganisaties over de hoofdlijnen van de uitvoering van het overwegenbeleid, met name over de recreatieve overwegen. Vier maal per jaar levert ProRail cijfers aan het project Recreatie en Overwegen, een samenwerkingsproject van het Wandelplatform LAW, Landelijk Fietsplatform en Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie. Die cijfers zijn een momentopname.

Bij particuliere overpaden

Particuliere overpaden zijn geen overwegen. In feite wordt recht van overpad verleend aan één of meerdere gebruikers (de rechthebbenden). Rechten en plichten (bijvoorbeeld het sluiten van het overpad zodat niet-rechthebbenden er geen gebruik van kunnen maken) wordt in een overeenkomst verankerd. Het overpad is niet openbaar en komt ook niet op een wegenlegger voor. De rechthebbenden mogen en kunnen ook niet eenzijdig een ander machtigen om van hun rechten gebruik te mogen maken. Wel mag een rechthebbende van zijn rechten afzien. Veelal geschiedt dat na betaling van een geringe en in verhouding staande vergoeding. In het geval er geen rechthebbenden meer zijn zal ProRail overgaan tot opheffen en saneren van het overpad. Conform de afspraken zal ProRail zo'n voorgenomen sanering melden aan de gemeente waarin het overpad is gelegen en aan de Stichting Lange Afstand Wandelen (LAW). Zo kan tijdig overleg plaatsvinden en eventueel een procedure tegen de voorgenomen sluiting worden aangespannen.